



MAIG 2018

# Comerç d'armes i conflictes. Anàlisi de les exportacions europees a països en tensió

*Comerç d'armes i conflictes. Anàlisi de les exportacions europees a països en tensió* és un informe del Centre Delàs d'Estudis per la Pau i l'Escola de Cultura de Pau que analitza les exportacions d'armament per part dels Estats membre de la UE durant l'any 2015 (any més recent amb informació d'exportacions disponibles) a països que en aquest any es trobaven en situació de tensió. L'informe analitza les exportacions d'armes a 20 països que eren escenari de 28 tensions, oferint una anàlisi de context de les diferents tensions, fent referència tant a la història recent de cada tensió, com als fets concrets més rellevants que van succeir durant 2015. En un context de creixement del comerç d'armes procedent de la UE i, en paral·lel, de conseqüències cada vegada més greus d'aquestes tensions sobre la població unides als conflictes armats, aquest informe pretén enriquir el debat públic sobre els impactes que la política armamentística de la UE té sobre els països que són escenari de tensió. Alhora, és una eina per generar majors compromisos polítics tant a nivell espanyol com europeu amb una agenda concreta encaminada al control, la reducció i l'eliminació de les exportacions d'armes als països en tensió i/o conflicte armat. Aquest informe és el segon d'una sèrie publicada pel Centre Delàs d'Estudis per la Pau i l'Escola de Cultura de Pau, el primer número de la qual és *Comerç d'armes i conflictes. Anàlisi de les exportacions europees a països en conflicte armat*.

 **escola de cultura de pau**  
2018



*Comerç d'armes i conflictes. Anàlisi de les exportacions europees a països en conflicte armat* ha estat elaborat pel Centre Delàs d'Estudis per la Pau i l'Escola de Cultura de Pau

Anàlisi de les exportacions europees d'armament 2015: Jordi Calvo, Nora Miralles, Ainhoa Ruiz, Edgard Vega

Conflictes armats el 2015: Josep Maria Royo, Jordi Urgell, Pamela Urrutia, Ana Villellas, María Villellas

Projecte finançat per:



**Diputació  
Barcelona**

#DibaOberta

## 1. Introducció

El Centre Delàs d'Estudis per la Pau y la Escola de Cultura de Pau presentem l'informe *Comerç d'armes i conflictes. Anàlisi de les exportacions europees a països en situació de tensió*. És el segon informe conjunt dels dos centres d'investigació, en el qual s'analitzen les exportacions d'armes de la UE a països que durant l'any 2015 eren escenari de tensions sociopolítiques, després d'un primer informe en què es van analitzar les exportacions a països en conflicte armat. En aquest informe s'analitza la situació de 20 països que es troben entre els primers 50 receptors d'armes procedents de països de la UE i que són escenari de situacions de tensió. Mitjançant aquests informes, el Centre Delàs d'Estudis per la Pau i l'Escola de Cultura de Pau volem contribuir a fomentar el debat públic i social sobre el paper que tenen les exportacions europees d'armes en els conflictes armats i polítics que tenen lloc actualment en diferents regions del món. Alhora, aquests informes són eines que pretenen enfortir els compromisos polítics espanyols i europeus amb el control, la reducció i l'eliminació de les exportacions d'armes als països en conflicte armat o tensió sociopolítica.

L'any 2015 es van identificar 83 tensions al món. Els 20 països analitzats en aquest informe van ser escenari d'un total de 29 tensions, ja que en el territori d'alguns d'aquests països van tenir lloc diverses tensions diferenciades entre sí. Altres tensions van adquirir un caràcter internacional, implicant més d'un Estat. Cal destacar que gran part de les tensions sociopolítiques van estar vinculades a greus violacions dels drets humans. Malgrat aquest context i la legislació vigent en matèria de comerç d'armes, que regula la venda d'armes a països afectats per situacions de tensió sociopolítica, i que té en compte criteris com el respecte als drets humans i al dret internacional humanitari, els Estats membres de la UE no van atendre aquesta legislació i es van exportar armes incomplint-la clarament. El Criteri 2 de la Posició Comuna de la UE per al control de les exportacions de tecnologia i equips militars de 2008 estableix restriccions al comerç d'armes amb aquells països en què aquesta tecnologia i equipaments puguin ser utilitzats amb finalitat de repressió interna o en els quals els organismes internacionals hagin constatat greus violacions als drets humans. El Criteri 3, per la seva banda, estableix que s'hauran de denegar les exportacions de tecnologia o equips militars que provoquin o perllonguin conflictes armats o que agreugin les tensions o els conflictes existents al país de destinació final. En paral·lel a la legislació específica de la UE, el Tractat de Comerç d'Armes aprovat el 2004 obliga els estats a garantir que les armes venudes no seran utilitzades per cometre abusos dels drets humans, actes de terrorisme, violacions del Dret Internacional Humanitari o per organitzacions criminals internacionals. Així doncs, cada Govern adherit al Tractat té la responsabilitat d'avaluar les seves exportacions d'armes de manera que no s'incompleixin aquests criteris. El Tractat de Comerç d'Armes incorpora a més, per primer cop, criteris de gènere, mitjançant una clàusula relativa a la violència de gènere, que obliga els exportadors a tenir en compte si l'armament objecte de venda podria ser usat per cometre o facilitar actes d'aquest tipus de violència o de violència contra menors.

Amb aquest informe, juntament amb el que es va publicar el 2017, es pretén oferir a l'opinió pública i als actors responsables de les polítiques públiques en matèria de comerç d'armes i de prevenció i gestió de conflictes, una eina d'anàlisi de les exportacions d'armes que van tenir lloc l'any 2015, que permeti un millor coneixement del context polític dels països importadors d'armes procedents de la UE que es troben en situació de tensió. L'impacte important del comerç d'armes en l'agreujament de les crisis polítiques i de drets humans fan necessària aquesta eina que té com a objectiu contribuir a la finalització d'aquest comerç letal.

## 2. CONCLUSIONS

- Vint dels cinquanta principals països importadors d'armes procedents de la UE es trobaven en situació de tensió sociopolítica l'any 2015 (el Marroc, Nigèria, Mèxic, Perú, Corea del Sud, Xina, Índia, Indonèsia, Japó, Pakistan, Tailàndia, Uzbekistan, Azerbaidjan, Rússia, Sèrbia, Aràbia Saudita, Egipte, l'Iraq, Israel i el Líban). Aquests vint països eren escenari de 29 situacions de tensió diferenciades, algunes d'elles amb caràcter internacional.
- Tres dels cinc primers importadors d'armes procedents de països de la UE eren escenari de tensions durant 2015, Aràbia Saudita, Egipte i Índia, sent Aràbia Saudita la principal destinació de les armes europees.
- Els països de la UE dels quals procedien la major part de les exportacions d'armes a països en situació de tensió durant 2015 van ser: França, Espanya, Regne Unit, Bèlgica, Itàlia, Holanda, Alemanya, Suècia, Àustria, Bulgària, República Txeca, Eslovàquia, Polònia, Portugal i Romania.
- Nou de les divuit tensions d'alta intensitat el 2015 van tenir lloc a països que es troben entre els cinquanta principals receptors d'armes procedents de l'UE: Nigèria, Índia (Manipur i Índia-Pakistan), Pakistan, Azerbaidjan, Rússia, Egipte, Israel i el Líban.
- Nou països en situació de tensió eren, també, escenari de conflictes armats actius l'any 2015 (Nigèria, Xina, Índia, Pakistan, Tailàndia, Rússia, Egipte, l'Iraq, Israel), que representa un total de 12 conflictes armats, per la qual cosa la situació en aquests països era d'especial gravetat en termes d'impactes de la violència.
- Diversos països en situació de tensió importadors d'armes de la UE estan entre els països amb major nombre de població desplaçada interna el 2015, com l'Iraq, Nigèria i Pakistan.
- Set de les tensions sociopolítiques que tenien lloc en països que es troben entre les cinquanta principals destinacions de les armes que exporten països de l'UE van tenir lloc en països amb nivells de discriminació de gènere alts o molt alts d'acord amb l'índex SIGI de l'OCDE (Nigèria, Índia, Pakistan, Azerbaidjan, Egipte, l'Iraq, el Líban).

## ESCOLA DE CULTURA DE PAU (UAB)

L'Escola de Cultura de Pau (ECP) és una institució acadèmica d'investigació per a la pau ubicada a la Universitat Autònoma de Barcelona. Va ser creada el 1999 amb l'objectiu de promoure la cultura de pau a través d'activitats de recerca, diplomàcia paral·lela, formació i sensibilització. Els seus principals àmbits de treball inclouen l'anàlisi de conflictes, processos de pau, gènere, drets humans i educació per a la pau.

Els àmbits d'acció de l'Escola de Cultura de Pau són:

- Recerca. Les àrees d'investigació de l'ECP inclouen els conflictes armats i les crisis sociopolítiques, els processos de pau, els drets humans, la dimensió de gènere i l'educació per a la pau.
- Diplomàcia paral·lela. L'ECP promou el diàleg i la transformació de conflictes a través d'iniciatives de diplomàcia paral·lela, incloent tasques de facilitació amb actors armats.
- Serveis de consultoria. L'ECP porta a terme serveis de consultoria per a institucions locals i internacionals.
- Educació i formació. El personal investigador de l'ECP imparteix classes en cursos de grau i postgrau en universitats catalanes, incloent la Diplomatura en Cultura de Pau, el títol de postgrau que la pròpia ECP ofereix a la Universitat Autònoma de Barcelona. Així mateix, s'ofereixen classes i tallers en temes específics, entre ells l'educació en i per al conflicte i la sensibilitat al conflicte.
- Sensibilització. Les iniciatives de l'ECP en matèria de sensibilització inclouen activitats dirigides a la societat catalana i espanyola, entre elles col·laboracions amb mitjans de comunicació.

---

## CENTRE DELÀS D'ESTUDIS PER LA PAU

El Centre d'Estudis per la Pau J.M. Delàs és una entitat independent d'anàlisi de pau, seguretat, defensa i armamentisme dedicada a realitzar investigació i incidència política i social sota un prisma de cultura de pau, sobre els efectes negatius del militarisme i els conflictes armats. Les principals línies de treball són el comerç d'armes, el finançament de la indústria armamentística, la despesa militar, les forces armades, la indústria militar, la Investigació i el Desenvolupament (R + D) d'armes i les operacions militars a l'exterior.

El Centre Delàs va néixer en el marc de Justícia i Pau l'any 1999 com a resultat del treball desenvolupat des de 1988 per la Campanya Contra el Comerç d'Armes (C3A). Des de febrer de 2010 té personalitat jurídica pròpia i treballa com un Centre d'Investigació sobre temes relacionats amb el desarmament i la pau.

Escola de Cultura de Pau  
Edifici MRA (Mòdul Recerca A)  
Campus de la UAB  
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)  
Barcelona, Espanya  
Tel.: +34 93 586 88 42 / Fax: +34 93 581  
32 94  
escolapau@uab.cat  
<http://escolapau.uab.cat>

Centre Delàs d'Estudis per la Pau  
Carrer Erasme de Janer, 8 (Entresol - despatx  
9)  
08001 Barcelona, Espanya  
+(34) 93 441 19 47  
[info@centredelas.org](mailto:info@centredelas.org)  
<http://www.centredelas.org/ca/>